

((طراحی درس دوره))

عنوان درس: اخلاق پرستاری و روابط حرفه ای
تعداد واحد: ۱,۵ واحد
نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی
گروه فراگیر: دانشجویان کارشناسی ارشد پرستاری (رشته سلامت جامعه) **پیش نیاز:** ---
زمان برگزاری: نیمسال اول ۱۴۰۱-۱۴۰۰
استاد: دکتر خسروان
روز برگزاری کلاس: یکشنبه
ساعت کلاس: ۱۶-۱۸

شرح درس:

این درس مبانی نظری و مهارت های لازم برای اقدامات اخلاقی در مراقبت های پرستاری و برقراری ارتباط حرفه ای را بر اساس ارزش های انسانی فراهم می کند. در این درس فراگیران با نحوه حمایت از حقوق مددجویان و خانواده آنها آشنا شده و راه های توسعه اعمال اخلاقی در پرستاری را فرا می گیرند. در این درس علاوه بر ماهیت موضوعات اخلاقی، نظریه های اخلاقی مورد بررسی قرار گرفته و جنبه های اخلاقی اعمال و ارتباطات حرفه ای پرستاری تجزیه و تحلیل می شود. در این درس فراگیران به موضوعات اخلاقی در زمینه کار پرستاری حساس شده و تصمیم گیری اخلاقی را تجربه و تمرین می کنند تا از این راه صلاحیت های اخلاق حرفه ای در آنها تقویت شود.

هدف کلی:

آشنایی فراگیران با مبانی نظری و مهارت های لازم برای اقدامات اخلاقی در مراقبت های پرستاری و برقراری ارتباط حرفه ای بر اساس ارزش های انسانی.

اهداف:

- ۱- جنبه های تاریخی و مبانی نظری اخلاق پرستاری را بیان کنند.
- ۲- اصول اخلاق زیستی و کاربرد های آن در پرستاری را شرح دهد.
- ۳- دیدگاه های اخلاقی در کار پرستاری را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهند.
- ۴- راه های تصمیم گیری اخلاقی با در نظر گرفتن روایط انسانی در رشته های مختلف علوم پزشکی، منطبق با اخلاق پرستاری را توضیح دهد.
- ۵- در مباحث مربوط به تصمیم گیری های اخلاقی در مراقبت از مددجویان مشارکت کند.
- ۶- راه های توسعه عملکرد اخلاقی در پرستاری را شرح دهند.
- ۷- نسبت به موضوع های اخلاقی حساس شرح دهند.
- ۸- نسبت به حمایت از حقوق مددجویان مسوولیت پذیر باشند
- ۹- رشد اخلاق حرفه ای خود و محیط کاری خود را نقد نمایند.
- ۱۰- ارزش های اخلاقی و کرامت انسانی در محیط های کاری خود را مورد نقد قرار دهد.

روش تدریس: سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ، کنفرانس و مطالعه فردی

الگوهای تدریس: پیش سازمان دهنده، حل مسئله (P.B.L)، اجتماعی

وظایف و تکالیف دانشجوی:

الف: ۱ واحد نظری (۱۷ ساعت)

- ۱- دانشجویان می بایست بطور منظم و راس ساعت مقرر در کلاس درس حاضر باشند.
- ۲- دانشجویان با مطالعه و پژوهش کتابخانه ای و پایگاه های اطلاع رسانی و با آمادگی قبلی در کلاس حاضر شده و مکلف به شرکت فعال در مباحث درسی می باشند.

ب: بخش عملی (۱۷ ساعت)

- ۱- ارائه گزارش کتبی و شفاهی: دانشجویان بایستی یک مورد از چالشهای اخلاقی و روابط حرفه ای در پرستاری را در بخشهای مراقبت بالینی به صورت سمینار در کلاس درس ارائه نمایند و گزارش کتبی آن را به اساتید تحویل دهند.
- ۲- در مورد چالش مذکور با بکارگیری اصول و رعایت ارزشهای انسانی و حرفه ای در ارائه مراقبت به بیمار راهکارهایی مبتنی بر موازین و کدهای اخلاقی ارائه نمایند.

۳-

ارزیابی دانشجو:

ردیف	شرح فعالیت	درصد	نمره
۱	حضور منظم و شرکت فعال در مباحث درسی	٪۱۰	۲
۲	ارائه گزارش کتبی و شفاهی (کار عملی)	٪۴۰	۸
۳	آزمون تراکمی	٪۵۰	۱۰
	جمع	٪۱۰۰	۲۰

منابع:

۱. قرآن کریم
۲. نهج افصاحه
۳. نهج البلاغه
۴. رساله حقوق امام سجاد علیه السلام
۵. کلینی رازی، محمد ابن یعقوب، اصول کافی. تهران: دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۶۵.
۶. بحار الانوار
۷. مصباح یزدی، محمد تقی. آموزش فلسفه. تهران: انتشارات سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۴.
۸. مصباح یزدی، محمد تقی. در جستجوی عرفان اسلامی. قم: انتشارات موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، ۱۳۸۷.
۹. لاریجانی، باقر. پزشک و ملاحظات اخلاقی ج ۱ و ۲. انتشارات برای فردا. تهران. ۱۳۸۳.

۱۰. دمازی، بهزاد. سلامت معنوی. انتشارات طب و جامعه، تهران: چاپ اول، زمستان ۱۳۸۸.
۱۱. طباطبائی، محمد حسین. معنویت تشیع. قم: انتشارات تشیع، ۱۳۵۴.
۱۲. مطهری، مرتضی. آزادی معنوی. تهران: انتشارات صدرا، ۱۳۶۱.
۱۳. بوالهروی، جعفر. موضوعات و زمینه های پژوهش در موارد مشترک روانشناسی، روانپزشکی و مذهب. اندیشه و رفتار، سال سوم شماره ۱۰ و ۹، ۱۳۷۶.
۱۴. اشرفی، منصور. اخلاق پزشکی و سوء رفتار حرفه ای. دانشگاه علوم پزشکی ایران. تهران ۱۳۸۴.
۱۵. جولایی، سودابه. دهقان نیری، ناهید. اخلاقیات در پرستاری. وزارت بهداشت. معاونت سلامت- دفتر امور پرستاری ۱۳۸۸.

16- B, Rich K. L (last edition) Nursing Ethics Across the curriculum and into practice, Boston: Jones and Bartlett Publishers.

17- Davis A. J, Tschudin V., Rave L. D. Essentials of teaching and learning in nursing

18-Thompson I. E, Melia K. M, Boyd Kenneth M, Horsburgh D. (last edition) Nursing ethics, Edinburgh: Churchill Livingstone.

19-Sachedina, A., Islamic biomedical ethics. Principles and Application. Oxford University Press, 2009.

۲۰. مصباح، مجتبی، فلسفه اخلاق، قم، انتشارات موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی ۱۳۸۶
- ۲۱ اخلاق حرفه ای در خدمات بهداشتی و درمانی دکتر اصفهانی

((جدول طراحی پیشگام تدریس))

جلسه	تاریخ	موضوع	اهداف جلسات	مدرس
اول		ارزشیابی آغازین _ برقراری ارتباط _ تعیین اهداف	اطمینان از داشتن پیشنیازها _ جایابی _ تبیین انتظارات	
دوم		اخلاق و اهمیت آن در پرستاری	<p>در پایان هر جلسه از فراگیر انتظار می رود که:</p> <p>۱. اخلاق و علم خلاق را تعریف و اهمیت آن را شرح دهد.</p> <p>۲. شرایط مسئولیت اخلاقی، لزوم یادگیری علم اخلاق و معیارهای فعل اخلاقی از نظر اسلام را شرح دهد.</p> <p>۳. اخلاق حرفه ای و پرستاری را تعریف و تاریخچه اخلاق پزشکی در دنیا و ایران را بیان کند.</p>	
سوم		کرامت انسانی و ارزش های اخلاق اسلامی - تئوری رشد اخلاقی	<p>۱. علوم مربوط به اخلاق انسان را نام ببرد</p> <p>۲. فلسفه علم اخلاق را توضیح دهد</p> <p>۳. اهمیت فلسفه اخلاق در جوامع انسانی را بیان کند</p> <p>۴- ارتباط فلسفه اخلاق و معنویت را ذکر کند</p> <p>۵. تئوری رشد اخلاقی</p>	

چهارم	سلامت و معنویت - معنویت و فلسفه اخلاق	۱. سلامت معنوی را به عنوان یکی از ابعاد سلامت جامع توضیح دهد ۲. ارتباط بین معنویت و فلسفه اخلاق را بیان نماید.	خسروان
پنجم	اصول اخلاق زیستی (اتونومی، سودرسانی، عدم ضرر و عدالت)	۱. اصول اخلاق زیستی را نام برده و توضیح دهد ۲. با ذکر مثالی اصل عدم ضرر را توضیح و اهمیت آنرا بیان کند ۳. کاربرد اصول چهارگانه اخلاق زیستی را در حیطه پرستاری در شرایط عام و حالات خاص تشریح کند. ۴. به عنوان یک دانشجوی در حال تحصیل، این اصول را در هنگام مواجهه خود با بیماران به کار بندد.	خسروان
ششم	مدل های ارتباطی بین بیمار، پرستار و پزشک	۱. مفهوم ارتباط را شرح دهد ۲. لزوم ارتباط در مراقبت را بیان نماید ۳. تفاوت ارتباط پرستار و پزشک با بیمار را توضیح دهد ۴. انواع مدل های ارتباط (کشیش مآبانه، دانشکده ای، مهندسی و قراردادی،...) را توضیح داده و کاربرد آنها را در ارتباط با مفهوم مشارکت در پرستاری نوین را از نظر اخلاقی نقد نمایند.	خسروان
هفتم	تصمیم گیری بر اساس مبانی اخلاقی	۱. مفهوم تصمیم گیری اخلاقی را شرح دهد. ۲. اصول و عناصر ضروری برای تصمیم گیری اخلاقی را بیان نماید ۳. حیطه های اساسی مشکلات اخلاقی حرفه پرستاری را توضیح دهد ۴. انواع مدل های تصمیم گیری مبتنی بر مبانی اخلاقی را توضیح دهد ۵. یکی از مدل ها را برای یک موقعیت واقعی بالینی بکار گیرد.	خسروان
هشتم	مفاهیم اخلاقی و معضلات اخلاقی و قانونی در پرستاری	۱. مفاهیم اخلاقی در قوانین پرستاری را بیان کند. ۲. مسایل و مشکلات اخلاقی و قانونی در پرستاری (سوء رفتار حرفه ای، غفلت،...) را شرح دهد.	
نهم	حقوق متقابل بیمار و پرستار (شناخت حقوق اساسی بشر و احترام به حقوق مددجو/ بیمار مسولیت های حرفه ای پرستاران مبتنی بر موازین اخلاقی)	۱. حقوق متقابل پرستار و بیمار را ذکر کند ۲. علل عدم رعایت حقوق بیمار در مراکز درمانی را مورد بحث قرار دهد ۳. با اطلاع از موازین شرعی در مسئولیت حرفه ای خود آنها را لیست کند	
دهم	موضوعات اخلاقی در مراقبت پرستاری از گروه های آسیب پذیر، کدهای اخلاقی و راهنماهای حرفه ای	۱. کدهای اخلاقی و راهنماهای حرفه ای در پرستاری را بیان کند. ۲. مسایل اخلاقی در مراقبت از گروه های آسیب پذیر (بیماران بیهوش، ناتوان ذهنی، کودکان و...) را شرح دهد.	

مدرس و دانشجویان	(آموزش به دانشجویان، اصول ارائه خبر بد به مددجو، اتانازی و.....)	مروری بر چالش های و مسائل اخلاقی عمده در پرستاری	یازدهم
دانشجویان و گروه مدرس	ارائه چالشهای اخلاقی پرستاری در بخش بالینی توسط دانشجویان و بحث و بررسی آن	ارائه گزارش شفاهی (واحد عملی)	دوازدهم
دانشجویان و گروه مدرسین	ارائه چالشهای اخلاقی پرستاری در بخش بالینی توسط دانشجویان و بحث و بررسی آن	ارائه گزارش شفاهی (واحد عملی)	سیزدهم
	--	آزمون تراکمی	سیزدهم